IETS UIT DE GESCHIEDENIS VAN DE RIJST- CULTUUR IN SURINAME

DOOR

FRED. OUDSCHANS DENTZ

Wanneer rijst in Suriname is ingevoerd, is volgens de encyclopaedie van Ned. West-Indië¹⁾ niet met zekerheid te zeggen, maar moedelijk zou dit omstreeks 1780 zijn geweest, toen er uit Noord-Amerika (Louisiana) rijst werd ingevoerd voor de voeding der slaven. Volgens Teenstra, die in 1835 schreef, bepaalde de rijstbouw zich toen tot eenige grondjes in den omtrek van Paramaribo.

Het eerst dat ik van rijst in Suriname gewag zie gemaakt is in de publicatie van 22 December 1783 van Mr. Wolphart Jacob Beeldsnyder Matroos, Gouverneur Generaal ad Interim, der Colonie Surinaame, Rivieren en Districten van dien, mitsgaders Colonel over de Gezaamentlyke Militie deezer Landen. & & & en De Raaden van Politie en Crimineele Justitie der voorsz. Colonie & &.

Daarbij werden de prijzen der afgescheepte en nog onvoldane producten over den jare 1783 gereguleerd en in de lijst van Suri-naamsche producten als suiker, cacao, katoen, koffie komt als laatste artikel voor: rijst met een prijs van f 2.—. Blijkbaar was er toen al rijst voor uitvoer.

In het oud-archief der Gouvernements Secretarie van Suriname lees ik in het register van uitgaande brieven aan het Departement van Koloniën²⁾ dat in de sessie van Februari 1828 no. 49 een verzoek werd behandeld van A. H. Hiemcke, om eenige geldelijke ondersteuning ter uitvoering van een plan wegens verbetering van de wijze van het bearbeiten der landerijen binnen de kolonie. Hiemcke stelt daarin voor om:

- I. Proeven te nemen om houwer en spade of schop door ploeg en egge te doen vervangen.
2. bevordering van de cultuur van rijst, etc.

¹⁾ Berbio.

²⁾ R. A. no. 726.

108 IETS UIT DE GESCHIEDENIS VAN DE RIJSTCULTUUR

Hij zegt daarbij dat „indien de kolonie met hongersnood bedreigd wierd, zoude het voorzeker een onderwerp van algemeen landsbelang zijn de cultuur van rijst te bevorderen.” Daarbij wijst hij op:

a. wijlen J. Baak, die rijstgronden in de Vredenburgkreek aanlegde en nu verlaten zijn.

b. aanmoediging van vrije personen tot het eigenhandig drijven van landbouw.

Hiemcke zond zijn verzoekschrift aan den Minister van Marine en Koloniën op 28 Juli 1826, die het daarna ter behandeling aan den Gouverneur van Suriname zond.

Albrecht Helmuth Hiemcke was 1ste Luitenant der Genie (Ingenieur) en kwam in 1790 in Suriname, waar hij tot zijn dood bleef. Hij was landmeter en rooimeester en was belast met toezicht op en de bijhouding der kaarten in het archief der Gouvernements-Secretarie. Hij overleed te Paramaribo op 16 April 1839 in den ouderdom van 69 jaren.